

TYTAN GRADE 1-4

Komercyjnie czysty tytan (około 99,2%) należy do grupy metali reaktywnych. Zapewnia bardzo korzystny stosunek wytrzymałości do gęstości. W zależności od stężenia pierwiastków międzywęzłowych tytan wykazuje dobrą ciągliwość i właściwości produkcyjne. Czynniki te, w połączeniu z dobrą odpornością na korozję i wytrzymałością na pęcznienie, powodują, że tytan ma bardzo szeroki zakres zastosowań. Odporność korozyjną tytanu gwarantuje bardzo gęsta warstwa powierzchniowa tlenków. W przypadku uszkodzenia warstwy natychmiast formuje się nowa, jeśli tylko w atmosferze pracy obecny jest tlen.

Tytan można z powodzeniem stosować wszędzie tam, gdzie występuje: woda morska, chlor gazowy mokry, dwutlenek chloru, podchloryny, chlorany, siarczki, kwas azotowy, a także metale o niskiej temperaturze topnienia.

Wykazuje bardzo dobrą zgodność biologiczną z tkankami ludzkimi i kośćmi. Coraz częściej stosowany jest w medycynie a także do produkcji biżuterii.

ZASTOSOWANIE

- Skraplacze w elektrowniach kondensacyjnych
- Chłodnice dla roztworów podchlorynu sodu
- Instalacje do produkcji aldehydu octowego
- Urządzenia do produkcji mocznika
- Galwanotechnika (kosze, stojaki, zawieszki talerzowe sprężynujące)
- Przy produkcji chloru i alkaliów przez elektrolizę wodnych roztworów chlorków metali alkalicznych.
- Rury żebrowane metodą integralnego walcowania na zimno do chłodnic i urządzeń klimatyzacyjnych, jak również do skraplaczy chłodzonych wodą morską
- Komponenty w instalacjach odsiarczania spalin
- Implanty chirurgiczne
- Przemysł lotniczy
- Jubilerstwo

*Tytan CP wg norm lotniczych

FORMOWANIE

Gatunki 1-4 nadają się do formowania zarówno na zimno jak i gorąco. Łatwość formowania rośnie wraz ze spadkiem zawartości pierwiastków śladowych - zwłaszcza tlenu. Materiał, który podczas formowania na zimno odkształcony został więcej niż 5%, powinien być wyżarzony zmniejszająco, aby uzyskać określone właściwości mechaniczne i optymalną odporność na korozję.

OBRÓBKA CIEPLNA

Materiał powinien być obrabiany w piecu elektrycznym, w atmosferze gazu obojętnego lub próżni.

Czynnik chłodzący: gaz obojętny lub powietrze

Wyżarzanie: w temp. około 700°C / 3 minuty na mm grubości, ale minimum 15 minut

Wyżarzanie odprężające: w temp. 450°C do 800°C, około 30 minut

SPAWANIE

Do spawania tytanu Grade 1-4 używa się materiałów dopasowanych pod względem składu chemicznego. Jako gaz osłonowy należy stosować gazy obojętne, np. argon o czystości 99,999%. Szczelina i spoiwo musi być suche i wolne od zanieczyszczeń i tlenków. Wymagana jest pełna osłona gazu obojętnego, w tym osłona tylnej strony spawu. Tytan charakteryzuje się wysokim powinowactwem do gazów atmosferycznych w temperaturze wyższej lub równej 250°C. Prowadzi to do utleniania i powierzchniowych kruchości. Utlenione końcówki drutów spawalniczych muszą zostać usunięte przed spawaniem. Przy spawaniu mniejszych elementów zaleca się stosowanie komór spawalniczych. Obróbka cieplna po spawaniu, taka jak wyżarzanie odprężające wymagana jest tylko jeśli podczas spawania (ze względu na gabaryty elementów spawanych) mogą wystąpić odkształcenia spawalnicze sprowadzające się do tzw. skurczu spawalniczego i konieczna będzie likwidacja powstałych w związku z tym dużych naprężeń.

Tytan czysty technicznie	Grade 1	Grade 2	Grade 3	Grade 4
Oznaczenie DIN	Ti 1	Ti 2	Ti 3	Ti 4
DIN Nr Werkstoff	3.7025	3.7035	3.7055	3.7065
DIN Nr Werkstoff (druć spawalniczy)	3.7026	3.7036	3.7056	3.7066
DIN Nr Werkstoff (materiały dla przemysłu lotniczego)	3.7024	3.7034	-	3.7064
UNS	R50250	R50400	R50550	R50700
VdTÜV	230			
DIN	17850, 17860, 17861, 17862, 17863, 17864, 17866, 1737			
ASTM	B265, B338, B348, B363, B367, B381, B861, F67, F467, F468			
MIL	MIL-T-9046, MIL-T-9047, MIL-R-81556, MIL-R-81588, MIL-F-83142			
SAE	AMS 4900, AMS 4901, AMS 4941, AMS 4942, AMS 4951			
ISO	5832-2			

SKŁAD CHEMICZNY*

	Fe	C	N	O	H	Ti
Ti 1 max.	0,20	0,08	0,03	0,18	0,015	Bal.
Ti 2 max.	0,30	0,08	0,03	0,25	0,015	Bal.
Ti 3 max.	0,30	0,08	0,05	0,35	0,015	Bal.
Ti 4 max.	0,50	0,08	0,05	0,40	0,015	Bal.

*% masy

WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE

Tytan	Grade 1	Grade 2	Grade 3	Grade 4
Temperatura topnienia	ca. 1660 [°C]			
Gęstość*	4510 [kg • m ⁻³]			
Moduł elastyczności* (około)	105 [GPa]			
Ciepło właściwe*	526 [J • kg ⁻¹ • K ⁻¹]			
Przewodność cieplna*	22 [W • m ⁻¹ • K ⁻¹]			
Współczynnik rozszerzalności cieplnej 0-200°C	8,7x10 ⁻⁶ [K ⁻¹]	8,7x10 ⁻⁶ [K ⁻¹]	9,1x10 ⁻⁶ [K ⁻¹]	9,4x10 ⁻⁶ [K ⁻¹]
Opór właściwy* [Ω • mm ² • m ⁻¹]	0,47	0,48	0,52	0,55

* w temp. pokojowej

WŁAŚCIWOŚCI MECHANICZNE W TEMP. POKOJOWEJ

	YS** at 1.0 % Offset [MPa]	UTS*** [MPa]	Elongation A min. [%]
Ti 1	≥200	290-410	30
Ti 2	≥270	390-540	22
Ti 3	≥350	460-590	18
Ti 4	≥410	540-740	16

*wartości podane orientacyjnie, uzależnione od formy produktu, wymiarów i normy wykonania

**YS - yield strength

***UTS - ultimate tensile strength

WŁAŚCIWOŚCI MECHANICZNE W PODWYŻSZONEJ TEMP.*

	315°C	425°C	540°C
Ti 1 YS at 0.2 % Offset [MPa]	103	90	-
UTS [MPa]	179	138	-
Ti 2 YS at 0.2 % Offset [MPa]	124	103	76
UTS [MPa]	207	179	131
Ti 3 YS at 0.2 % Offset [MPa]	138	117	90
UTS [MPa]	221	200	152

* wartości przybliżone